

We zijn wel in de wereld maar ook voor de wereld

Dr. M. Visser

Samenvatting van de lezing

De Heere Jezus zei dat Hij Zijn apostelen vissers van mensen zou maken. Dat zijn wij ook. Bij een evangelisatie-setting hopen we drie dingen: 1. dat er een gesprek komt over het evangelie, 2. dat de ander tot geloof komt, en 3. dat die ander zelf een visser wordt. Helaas loopt het bij evangelisatie in ons soort kerken anders, aangezien er allerlei obstakels zijn die een goed evangelisatie-gesprek in de weg staan. Het is schokkend om te ontdekken dat we de mooiste boodschap ter wereld hebben, maar dat we het niet weten over te brengen aan mensen die niet elke week in de kerk over de Heere Jezus horen. Niet ieder is geroepen om evangelist te zijn voor buitenkerkelijken, maar zou de Heere ook niet van herders-leraars vragen om de negenennegentig schapen in de steek te laten om die ene te zoeken? Dan is er nog een punt. Evangelisatie is niet alleen verbaal de Goede Boodschap doorgeven aan anderen; het is ook de uitnodiging je bij het Lichaam van Christus te voegen. Het gaat er niet alleen om dat mensen horen wat het Evangelie is; het gaat er ook om dat ze zich vervolgens bij een gemeente voegen. De gemeenschap van de kerk is daarmee een onderdeel van de boodschap.

Bij evangelisatie zijn er allerlei blokkades mogelijk. Een deel van de blokkades ligt bij de hoorders. Ze kunnen hun harten verhard hebben, en het bestaan van God niet willen toegeven; ze kunnen zo aan hun zonden vastzitten, dat ze de zonde verkiezen boven de Heere God. Daar kunnen wij niets aan doen, en daar hoeven wij niets aan te doen. De verkondiging van het Evangelie is een geur des levens ten leven, maar ook een geur des doods ten dode. Dat is altijd de ernst van de verkondiging van het Evangelie.

Een deel van de blokkades wordt echter opgeworpen door de evangelisten. Wij kunnen zo over het Evangelie spreken, dat het onbegrijpelijk of onaantrekkelijk is voor buitenkerkelijken. En gemeenten kunnen zo in elkaar zitten, dat buitenstaanders zich er niet welkom voelen. Dat zijn blokkades waar we wel wat aan kunnen doen, zoals

1. Onze leeftijd. In wat voor kerken komen er buitenkerkelijken tot geloof? Wat voor kerken groeien, en wat voor kerken groeien niet, of maar langzaam? De allerbelangrijkste factor blijkt de ouderdom van de gemeentes te zijn. Bijna elke gemeente die jonger dan tien jaar is, groeit als kool; bijna elke gemeente die ouder dan vijftig jaar is, groeit haast niet. Evangelisatie vanuit nieuwe gemeenten is veertig keer zo effectief vergeleken met evangelisatie vanuit 'oude' gemeenten. Een belangrijk aspect hiervoor is dat in een lang bestaande groep het 'wij-gevoel' steeds sterker wordt, en het voor buitenstaanders steeds moeilijker wordt om zich thuis te gaan voelen. In het slechtste geval voelen ze zich eenzaam temidden van veel mensen die het goed met elkaar hebben. In het beste geval voelen ze zich een gewaardeerde gast, maar een gast weet ook wanneer het tijd is om weer te vertrekken. Het is een sociale wet dat lang bestaande groepen steeds meer in zichzelf gekeerd raken en steeds

minder in staat zijn nieuwe mensen te incorporeren. Kerken zijn daar geen uitzondering op.

2. Onze tradities. De tweede belangrijke factor is of een kerk veel tradities heeft. Hoe meer tradities, hoe minder groei. Traditie (in die zin dat iets belangrijk is omdat we ermee opgevoed zijn en eraan gehecht zijn) op zich is niet problematisch, tenzij het tot norm wordt verheven. Het woord 'paradosis' (overlevering of traditie) wordt in het Nieuwe Testament dertien keer gebruikt. Tien keer daarvan is het negatief. Dus pas op! Tradities maken meer kapot dan je lief is.
3. Ons taalgebruik. Zodra we praten over geestelijke zaken, krijgen velen van ons ander taalgebruik. Dat is prima zo lang het binnen de gemeente is, met mensen die ermee opgegroeid zijn. Het is dodelijk zodra je met buitenstaanders praat. De kans dat een buitenkerkelijke met zulk taalgebruik tot geloof komt, is even groot als wanneer je Hebreeuws spreekt.
4. Onze kleren. De nette kleding van onze kerkgangers zorgt ervoor dat de verloren schapen overal liever willen zijn dan in de schaapskooi. De kleding van voorgangers, ook door de week, speelt ook een rol. Velen dragen een zwart pak om de bijzondere positie als door God geroepen ambtsdrager te benadrukken, of om te laten zien dat het geloof een ernstige zaak is. Maar zo doe je er twee dingen mee die de communicatie van het Evangelie aan degenen die niet op zondag in de kerk zitten om het Evangelie te horen, bemoeilijken: ten eerste creëer je afstand (waardoor je niet gemakkelijk in gesprek komt) en ten tweede zullen ze je zien als een excentriekeling (waardoor ze je niet serieus nemen of je boodschap niet relevant vinden). Wie in een zwart pak loopt laat zien: de negenennegentig schapen zijn belangrijker voor mij dan het ene. Het is van tweeën één: je kunt òf in een zwart pak lopen òf een effectieve evangelist zijn, maar je kunt het niet allebei.

Wat doe je eraan als onze leeftijd, onze tradities, ons taalgebruik en onze kleren ervoor zorgen dat mensen het Evangelie niet willen horen? Daar is wel een antwoord op. Je geeft je leeftijd, je tradities, je taalgebruik en je kledingstijl op, om de schare die de wet niet kent tot het besef te laten komen 'nog nooit heeft iemand gesproken als deze Mens'.

Het is een gave en opdracht van de Heere God om Nederland - heel Nederland - het Evangelie te verkondigen. Laat Calvijn ten voorbeeld zijn. De laatste tien jaar van zijn leven stonden vooral in het teken van het uitzenden van kerkplanters. In 1555 waren er 5 Franse kerken geplant vanuit Genève. In 1562 had Calvijn ruim 100 kerkplanters uitgestuurd, en waren er ruim 2.000 gereformeerde kerken in Frankrijk ontstaan. Waarom zou de Heere dat nu niet kunnen doen in Nederland? Laat elke kerk twee kerkplanters en geestvervulde evangelisten uitsturen. Stuur ze naar plaatsen waar de kerken grotendeels verdwenen zijn.

Voor velen heeft de kerk weinig geloofwaardigheid. Honderden jaren verwaarlozing door de staatskerk en een eeuw van verzuiling, waarin het geloof georganiseerd werd rondom een clubgevoel en niet rondom Christus, hebben hun sporen nagelaten. Kerken zullen moeten

veranderen om 'aantrekkelijk' te worden voor onkerkelijken. Uiteindelijk gaat het erom dat die mensen niet slechts bij de kerk maar ook bij Jezus gaan horen. Die combinatie zal alleen mogelijk zijn als we veel meer kerken gaan krijgen die openstaan naar de samenleving en vaststaan op de Bijbel.

De kerk heeft vooral herders en leraars nodig; Nederland heeft vooral evangelisten en kerkplanters nodig. Als de Heere God je een positie van verantwoordelijkheid geeft, denk dan goed na over de vraag: hoe kan ik Nederland zegenen? Hoe kan ik zorgen dat evangelisten en kerkplanters uitgezonden worden, de ondernemende types die we veel te weinig inzetten in het werk in Gods Koninkrijk?

Een bekende kreet onder ons is: 'We zijn wel in de wereld, maar niet van de wereld.' En dat is voluit Bijbels; het is Johannes 17:11 en 14 bij elkaar genomen. Deze uitspraak houdt een waarschuwing in je niet door de wereld te laten beïnvloeden. Maar Johannes 17 zegt meer: in vers 18 staat dat we in de wereld gezonden zijn. In de Bijbel wordt dit uitgelegd aan de hand van het beeld van licht en zout. Het is van belang de drie uitspraken van Johannes 17 bij elkaar te houden: we zijn in de wereld, we zijn niet van de wereld en we zijn de wereld ingezonden. Dat is geen hobby voor evangelisten, maar een heilige opdracht die de Heere Jezus Zijn kerk geeft.

Als we het serieus nemen dat we de wereld ingezonden zijn en als we het serieus nemen dat mensen de Heere Jezus nodig hebben, omdat ze anders voor eeuwig verloren zijn, dan moeten we radicaal anders kerk zijn. Dan moet er in de kerk, naast de bestaande gemeentes waar de eeuwige bestemming van de mens zo serieus genomen wordt, ook ruimte zijn voor andere vormen en ander taalgebruik komen als je het ook buitenstaanders gunt om de Heere Jezus te leren kennen.

Zo ontstaat het verlangen naar een kerk die aan de ene kant het Evangelie in deze wereld zo duidelijk, begrijpelijk en aantrekkelijk mogelijk laat klinken, en die aan de andere kant leeft in het licht van de wereld die komen gaat als de Heere Jezus terugkomt.